

We Lwowie dnia 3. listopada 1899.

Aleg. 3

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczenia gminy Zakopane powiatu nowotarskiego do kategorii gmin objętych ustawą krajową z dnia 3. lipca 1896.

Wysoki Sejmie!

Gmina Zakopane powiatu nowotarskiego znana w przeszłości jako wioska górską, tylko w kołach miłośników przyrody, nabrała z czasem znacznego rozgłosu, jako znakomita stacya klimatyczna, tak letnia jak i zimowa, i gromadzi dzisiaj nawet z dalekich stron do 5.000 osób, które w tem uzdrowisku odzyskania zdrowia, odpoczynku po pracy i rozrywki szukają. Szczególnie w ostatnich latach rozwój jest niezwykle i powstają nowe zakłady lecznicze i wogóle wzrasta ruch budowlany. Ten stan nowy, wpływa w wysokim stopniu na dobrobyt nietylko Zakopanego, ale i całej ubogiej okolicy i już dzisiaj pozostawiają goście z pewnością więcej, jak pół miliona zł. w tych okolicach, a zatem o tyle mniej wychodzi za granicę kraju. Tak jak inne kraje koronne wielce dbają o rozwój swoich miejsc klimatycznych, tak też i Wysoki Sejm nie szczędził funduszków, ażeby komunikację do Zakopanego, w obrębie Zakopanego i okolicy ułatwić, a świeżo otwarta kolej z Chabówki do Zakopanego przyczyni się niewątpliwie do dalszego szybkiego wzrostu tej nowej miejscowości. Z tym rozwojem Zakopanego, nie postępuje równym krokiem rozwój wewnętrznych stosunków, szczególnie na polu politycy miejscowej budowniczej, ogniowej, sanitarnej, porządku, czystości, bezpieczeństwa osób i mienia i t. d.

Dopóki Zakopane było wioską, w której domy były rzadko rozsiane wzdłuż dróg na łąkach pod laskami i w laskach, a ilość przybywających gości nie wielka, nie występowały rozliczne wadliwości tak jaskrawo. Czem gościom jednak Zakopane się zabudowuje i czem więcej osób przybywa, wytwarzają się stosunki dla przyjezdnych coraz przykrejsze.

Wydział krajowy zarządził zbadanie stosunków miejscowych przez Komisję delegowaną ze swego ramienia i przyszedł na tej podstawie do przekonania, że musi nastąpić stanowcza poprawa w wykonywaniu poszczególnych gałęzi politycy miejscowej i muszą być usunięte rozliczne stwierdzone wadliwości, inaczej mogłoby to na całą przyszłość Zakopanego wyrzucić wpływ bardzo ujemny.

Uregulowaniu stosunków policyi miejscowej w Zakopanem stoi częściowo na przeszkodzie fakt, że gmina Zakopane podlega ustawie gminnej z d. 12. sierpnia 1866 obecnie tylko w gminach najniższej kategorii obowiązującej, od których niewiele żądać można. Ustawa ta nie zawiera tych ważnych postanowień, jak ustawa gminna z dnia 3. lipca 1896 wydana dla gmin wyższej kategorii, a między innymi postanowienia o kwalifikowanej służbie gminy, tudzież ważnego postanowienia §. 108 nadającego wyższym władzom prawo ustanowienia osobnego organu dla wykonywania policyi miejscowej i t. d.

Gmina Zakopane przestała już być dawno wsią w zwykłym pojęciu.

Ilość domów w Zakopanem dochodzi do 934, z których znaczną część stanowią wille i zakłady lecznicze.

Siła podatkowa wzrasta szybko z każdym rokiem. Z końcem 1898 r. wynosiły podatki bezpośrednie (bez dochodowego) 7.531 zł. 68 ct.

Budżet Zakopanego na rok 1899 wynosi w dochodach i wydatkach kwotę 7.576 zł. a zatem jest znacznie wyższy niżeli w przeważnej części miasteczek. Wydatki pokrywane są częścią dochodami z majątku, częścią opłatami jako to: dodatkiem konsumcyjnym od mięsa, który już teraz 1.200 zł. rocznie przynosi, i z którego dochód wzrastać będzie, dochodami z targowego i 50% dodatkiem do podatków.

Zauważyć jednak należy, że w wydatkach budżetowych mieszczą się już wydatki szkolne, parafialne, wydatki na inwestycje, jako to na budowę hali i szpitala gminnego tudzież rata kolejowa 2.550 zł. Majątek gminy składa się z budynków (hala targowa, rzeźnia, strażnica) przeszło 100 morgów lasu i kapitałów 13.404 zł. 85 ct. i 5.278 zł. 24 ct.

Z uwagi zatem, że Zakopane ma wszelkie warunki, aby było zaliczone do wyższej kategorii gmin, objętych ustawą z dnia 3. lipca 1896, pomiędzy którymi również wsię się znajdują,

z uwagi, że w ten sposób możliwym będzie zorganizowanie odpowiedniej policyi ewentualnie zastosowanie odpowiednich, w ustawie wskazanych środków zaradczych, —

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
S. Badeni m. p.

Sprawozdawca
Adolf Vayhinger m. p.
Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia . . . . . o zaliczenie gminy Zakopane, powiatu nowotarskiego, do miejscowości objętych ustawą z dnia 3. lipca 1896
Dz. ust. kraj. Nr. 51.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gmina Zakopane, powiatu Nowotarskiego zaliczoną zostaje do miejscowości objętych ustawą gminną z dnia 3. lipca 1896 (Dz. ust. kraj. Nr. 51 r. 1896).

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
